

Begroting 2024

Wij maken gezond gewoon.

Hart voor Brabant

Inhoud

Inleiding 4

De GGD in één oogopslag 2022 5

1. Programma Publieke gezondheid 6
- 1.1 Bevorderen van de gezondheid 10
- 1.2 Gezondheid beschermen en bewaken 14
- 1.3 Monitoren, signaleren en adviseren 17
- 1.4 Jeugdgezondheid 20
- 1.5 Openbare geestelijke gezondheid 23
- 1.6 Toezicht houden 25
- 1.7 Publieke gezondheid bij rampen en crises 27

2. Financiën 30

3. De GGD als organisatie 33
- 3.1 Bedrijfsvoering 34
- 3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 36
- 3.3 Financiële status en weerbaarheid 38
- 3.4 Onderhoud kapitaalgoederen 39
- 3.5 Financiering 39
- 3.6 Verbonden partijen 40
- 3.7 Lokale heffingen en grondbeleid 40

4. Het overzicht van baten en lasten 41
- 4.1 Uitgangspunten 42
- 4.2 Overzicht van baten en lasten 43
- 4.3 Baten 44
- 4.4 Lasten 45
- 4.5 Investeringskredieten 46
- 4.6 Reserves 47
- 4.7 Voorzieningen 49
- 4.8 Meerjarenraming 2024-2027 50

Bijlagen 51
- Bijlage 1: Gemeentelijke bijdrage 2024 52
- Bijlage 2: Nominale ontwikkelingen 53
- Bijlage 3: Balans meerjarenraming 2024-2027 54
- Bijlage 4: Taakvelden 55
- Bijlage 5: EMU-Saldo 56

Wij maken gezond gewoon

“Onze professionals werken hard aan een samenleving waarin iedereen zo gezond mogelijk kan opgroeien én gezond oud kan worden. We willen dat mensen zich bewust zijn van gezondheid bij alle keuzes die ze maken, voor nu en de toekomst. Deze ambitie kunnen en willen we niet alleen waarmaken. In ons netwerk met gemeenten, partners en inwoners werken we sámen aan gezond gewoon. Daar maken onze professionals zich hard voor, iedere dag weer!”

- Thérèse Claassen, directeur publieke gezondheid GGD Hart voor Brabant

GGD Hart voor Brabant

Inleiding

Gezondheid vanzelfsprekend maken, als prioriteit voor de toekomst. Waarin iedereen een eerlijke kans heeft op een zo gezond mogelijk leven. In een omgeving die ons gezond maakt en houdt. Dat is ons doel. Een uitdagende ambitie die we alleen bereiken als we de handen ineenslaan. We laten hiervoor ons eerlijke, gedurfde en nieuwe geluid horen!

In de kadernota 2024 Naar gewoon gezond gaven we aan hoe we de toekomstvisie op publieke gezondheid vertalen naar het beleid van de GGD. Deze begroting 2024 laat zien welke randvoorwaarden we daarvoor in 2024 organiseren. We vertalen de ambities uit de toekomstvisie naar concretere doelen, de stappen die we in 2024 zetten op weg naar 'gezond gewoon'. Daarmee maken we de eerste resultaten zichtbaar en werken we aan een systeem om de voortgang in onze ambities te laten zien. Hierbij gaat het niet alleen om nieuwe dingen, maar juist ook om het inzicht in hoe onze reguliere diensten, activiteiten en prestaties bijdragen aan publieke gezondheid.

Samen werken aan gezond gewoon

Door te zeggen dat we werken aan gezond gewoon, zeggen we ook dat gezond nu nog niet vanzelfsprekend is. Terwijl de gevolgen van de coronacrisis nog nawerken zijn er nieuwe uitdagingen met grote gevolgen voor de publieke gezondheid. Denk aan armoede, klimaatverandering en de toename in sociale ongelijkheid. Sterker dan ooit klinkt daardoor de roep om hierin samen te werken. Niemand kan het alleen, maar samen in een netwerk kunnen we het wel!

Leeswijzer

Het jaar 2024 is het eerste jaar van de periode waarin we werken aan de ambities in de toekomstvisie *Wij maken gezond gewoon*; daar staan we bij stil in het eerste hoofdstuk. We laten zien hoe we onze kerntaken inzetten en waar nodig verstevigen om de publieke gezondheid verder te versterken. We laten zien hoe we gezondheid monitoren en deze informatie benutten.

Na dit deel volgt het hoofdstuk met inzicht in de financiële gevolgen. In hoofdstuk 3 en 4 beschrijven we de wettelijk verplichte onderdelen over de organisatie en de financiën.

's-Hertogenbosch, 30 maart 2023,
het dagelijks bestuur van de GGD Hart voor Brabant,

T.H.I. Claassen, secretaris

W.J.L. Buijs-Glaudemans, voorzitter

Vastgesteld door het algemeen bestuur van de GGD Hart voor Brabant in zijn vergadering van 6 juli 2023,

T.H.I. Claassen, secretaris

W.J.L. Buijs-Glaudemans, voorzitter

De GGD in één oogopslag 2022

Waar we voor staan en waar we voor gaan

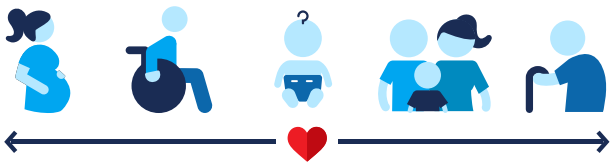

Wij beschermen, bevorderen en bewaken de gezondheid van

1,1 miljoen inwoners

waarvan ruim 200.000 jeugdigen

We zetten daarbij extra in op de gezondheid van mensen in kwetsbare situaties. Zodat alle mensen gezonde kansen krijgen om alles uit hun leven te halen.

Over GGD Hart voor Brabant

800 medewerkers maken zich sterk voor de gezondheid van alle inwoners en spelen in op de lokale situatie.

60 consultatiebureaus

19 gemeenten

5 regionale vestigingen

Geld

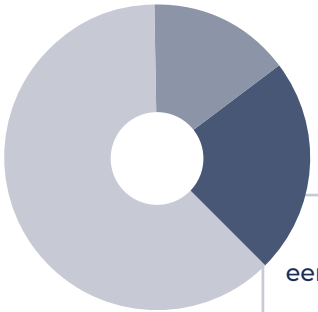

Investeren in een sterke publieke gezondheid is **investeren in de gezondheid van alle inwoners**

Inkomsten totaal 2022	**€ 68,4 miljoen**
Basispakket	€ 41,5 miljoen
Plustaken voor gemeenten	€ 10,1 miljoen
Plustaken voor anderen	€ 16,8 miljoen

Diensten

Preventie is onze kernactiviteit, gericht op een gezonde leefstijl

We streven naar een **gezonde omgeving** die bijdraagt aan preventie

We onderbouwen onze keuzes en activiteiten met **inzicht** over gezondheid

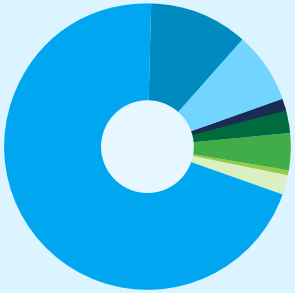

- Jeugdgezondheid
- Gezondheidsbescherming
- Gezondheidsbevordering en leefstijl
- Monitoren, signaleren en advies
- Publieke gezondheid bij rampen en crises
- Toezicht houden
- Openbare geestelijke gezondheidszorg
- Overige

Per inwoner

Gemeentelijke bijdrage

Stijging door:
- indexering
- het Rijksvaccinatieprogramma*
- prenataal huisbezoek zwangeren in een kwetsbare situatie (vanaf juli 2022)*

* *Betekent ook: stijging Gemeentefonds*

2024: stijging door actualisering basispakket

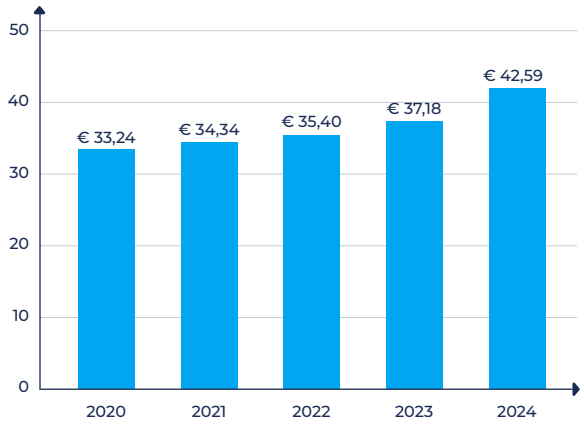

1. Programma Publieke gezondheid

Hart voor Brabant

Stel je eens voor... een samenleving waarin iedereen zo gezond mogelijk kan opgroeien en ouder worden. Waar onze omgeving zo is ingericht dat gezonde keuzes de meest logische keuzes zijn. En waar gezondheid als vanzelfsprekend bovenaan iedere agenda staat. Dan gaat het goed met de publieke gezondheid!
In 2022 gingen we met partners, gemeenten en GGD'ers in gesprek over wat er nodig is om dit te bereiken. Welke uitdagingen zien we en hoe willen we die met elkaar oppakken? Zo ontwikkelden we samen de toekomstvisie op publieke gezondheid Wij maken gezond gewoon.

Een belangrijk signaal uit de visiecafés die we hiervoor hielden, was vooral dat gezond zijn nog niet altijd bovenaan de agenda staat: je lekker voelen, kunnen doen wat voor jou belangrijk is en mee kunnen doen. Terwijl de uitdagingen voor de publieke gezondheid steeds groter worden, door armoede, klimaatverandering en de toenemende sociale verschillen.
Dat moet veranderen, daar kunnen we niet langer op wachten. Vanuit een gedeelde visie met partners en onze collega's van de GGD West-Brabant gaan we aan de slag voor een gezonde toekomst. Dat is een toekomst waar gezondheid voor iedereen eerste prioriteit heeft. Waarin echt iedereen een eerlijke kans heeft op zo gezond mogelijk leven, in een omgeving die ons gezond maakt en houdt. We doen dat in een breed netwerk met partners en benutten belangrijke ontwikkelingen in het voordeel van de publieke gezondheid. Denk bijvoorbeeld aan de afspraken in het Gezond en Actief Leven Akkoord. Aan de investeringen in een betere infectieziektenbestrijding en aan het benutten van de omgeving om gezondheid te bevorderen via de Omgevingswet.
De GGD Hart voor Brabant staat op en we laten ons gezond geluid horen: gedurfd waar dat moet, vernieuwend waar dat kan en altijd eerlijk.

Samen maken we gezond gewoon

VOORKOMEN ALS HET KAN, BESCHERMEN ALS HET MOET

Preventie is de sleutel tot een gezonde toekomst. Daarom zetten we daar vol op in. Maar natuurlijk vergeten we niet waar we goed in zijn: we blijven als organisatie klaar staan om mensen te helpen als dat nodig is.

IEDEREEN VERSCHILLEND, ALLEMAAL GELIJK

We zijn allemaal anders, maar willen uiteindelijk allemaal hetzelfde: gezond opgroeien en gezond ouder worden. Dat moet écht voor iedereen mogelijk zijn. Wij maken ons sterk voor iedereen in kwetsbare situaties.

ZELF, MAAR NIET ALLEEN

Niets zo persoonlijk als je eigen gezondheid. Wie gezond zijn al gewoon vindt, kan het zelf. En wie onze kennis wil gebruiken, weet ons te vinden. Niemand hoeft het tenslotte alleen te doen.

OVERAL OM ONS HEEN, BINNEN EN BUITEN

Gezond leven start met een omgeving die daarop is ingericht. Daarom zetten we gezondheid en veiligheid altijd voorop: zowel binnen als buiten, offline en online.

Gezond is vanzelfsprekend

Gezond gewoon, daar gaan we voor. Gezondheid kunnen we niet voor iedereen altijd garanderen, maar we kunnen het wel altijd op nummer één zetten. Dat betekent dat we gezondheid meewegen in al onze keuzes, als individu, als organisatie en als maatschappij. We gaan hierbij uit van positieve gezondheid, waarin gezondheid dus meer is dan je lichamelijk goed voelen.

We werken aan de hand van vier pijlers:
- voorkomen als het kan, beschermen als het moet
- zelf, maar niet alleen
- iedereen verschillend, allemaal gelijk
- overal om ons heen, binnen en buiten

Een gewoon gezond Brabant bereiken we niet alleen. Deze grote ambitie vraagt om een krachtenbundeling van alle schakels in het netwerk van publieke gezondheid. Het verbreden en versterken van dit netwerk is hiervoor nodig. De GGD is daarin vaste partner en waar nodig het vliegwiel.

Als belangenbehartiger voor publieke gezondheid zijn wij het geweten van de gezonde samenleving. We laten ons geluid klinken op die plekken waar men het moet horen. Waar nodig neemt de GGD het voortouw, maar als partners dit al doen vullen we hen aan met onze kennis en ervaring.

Voor partners in het netwerk, maar vooral voor de inwoners van ons werkgebied is de rol van de GGD duidelijk. De GGD is zichtbaar, zoekt aansluiting, deelt kennis en praat mee. Zo laten we ons gezonde geluid horen.

Dat geluid klinkt:
- eerlijk
- gedurfd
- vernieuwend

EERLIJK GELUID

Wij vertellen het eerlijke verhaal, ook als dat niet het leukste verhaal is. Dat ondersteunen we met betrouwbare feiten en gedegen onderzoek. We weten als geen ander hoe we deze schat aan informatie moeten duiden en welke verbanden we kunnen leggen om keuzes te kunnen onderbouwen.

GEDURFD GELUID

Ons geluid moet gehoord worden. Alleen dan kunnen we het effect bereiken dat we willen. We blijven gezondheid agenderen en werken samen om ons geluid nog luider te laten klinken.

VERNIEUWEND GELUID

We vernieuwen en experimenteren, om mensen te bereiken en te helpen bij het maken van gezonde keuzes. We weten wat goed gaat en kijken van daaruit verder. We schuwen de nieuwste mogelijkheden en technologieën niet en durven af te wijken van wat vertrouwd is.

En nu aan de slag

Met deze toekomstvisie als ons baken zetten we in 2024 de eerste nieuwe stappen, op basis van de kadernota 2024. Dit zijn daarin de 12 hoofdpunten, die we uitwerken in de volgende paragrafen:

- benutten van de fysieke omgeving om gezondheid te bevorderen en te beschermen.
- bestendigen en uitbouwen van het GGD- vaccinatiecentrum waarin we alle doelgroepen bereiken.
- bundelen van de krachten met partners in samenwerkingsverbanden.
- invoeren gewijzigde diensten die voortkomen uit de actualisering van het basispakket.
- investeren in nog betere bescherming van persoonsgegevens.
- nog beter benutten van beschikbare informatie over de publieke gezondheid van Brabanders als basis voor ons eerlijke geluid.
- versterken van de gezondheid van (arbeids-)migranten, vluchtelingen en statushouders.
- versterken van de mentale gezondheid, met de focus op jongeren die nog steeds kampen met de gevolgen van de coronacrisis.
- versterken van de seksuele gezondheid van Brabanders door nog meer datagedreven te werken.
- voorbereiden van besluiten over het versterken van de gezondheid van ouderen.
- werken aan de robuuste infectieziektenbestrijding en een grotere pandemische paraatheid.
- werken volgens de Brabantse visie op jeugdgezondheid.

Om inzicht te krijgen in de ontwikkelingen en prestaties vanuit de GGD zijn er indicatoren opgenomen in deze begroting. Indicatoren die inzicht geven in de prestatie (bijv. aantal consulten) noemen we procesindicatoren. Voor deze indicatoren spreken we een verwachting uit voor 2024.

Daarnaast zijn er ook uitkomstindicatoren. Die komen voort uit een ontwikkeling of een bepaalde dienstverlening en zijn beperkt beïnvloedbaar vanuit de GGD. Voor deze indicatoren spreken we geen verwachting uit. Denk bijvoorbeeld aan het percentage jongeren met een aanwijzing voor depressiviteit (paragraaf 1.4) we verwachten hier een stijging, maar hebben hier geen uiteraard geen groei-ambitie op.
Op basis van het beleidsplan *Wij maken samen gezond gewoon* willen we samen met gemeenten indicatoren gaan formuleren die helpen onze voortgang te monitoren. Die indicatoren zullen dan de basis gaan vormen van de begroting 2024 en jaarstukken en kunnen dus gaan afwijken van de huidige tabellen.

1.1 Bevorderen van de gezondheid

Gezondheidsbevordering is de sleutel tot een gezonde toekomst. Daarom zetten we daar vol op in. Voorkomen is beter dan genezen, juist nu! We moeten de gezondheid bevorderen om als samenleving minder kwetsbaar te zijn en omdat er in de toekomst minder (gezondheids)zorg is. Door samen te werken met onze partners en ons te richten op doelgroepen zorgen we er samen voor dat verschillen verkleinen en de publieke gezondheid sterker wordt. Gezondheidsbevordering is een breed veld waarin het gaat om het stimuleren van gezond gedrag, het benutten van de gezonde leefomgeving en meedoen in de maatschappij.

Gezondheid bevorderen begint al bij het prille begin in het mensenleven vanaf de kinderwens en speelt het leven lang. We besteden bijvoorbeeld aandacht aan gezonde voeding, voldoende bewegen, middelengebruik en mentale gezondheid. Als we nu meer aandacht hebben voor gezond ouder worden, is er over 10-20 jaar een vitale en zelfredzame groep ouderen met minder zorgvragen.

Nieuwe stappen in 2024

- Benutten van de fysieke leefomgeving om gezondheid te bevorderen.
  We kijken verder dan de invoering van de Omgevingswet en gebruiken de opgebouwde netwerken om meer aandacht te creëren voor het benutten van de fysieke leefomgeving om gezondheid te bevorderen. Dat doen we samen als drie Brabantse GGD'en die de krachten slim bundelen en verdelen.
- Bestendigen en uitbouwen van het GGD-vaccinatiecentrum waarin we alle doelgroepen bereiken.
  In 2023 starten we met het opzetten van het GGD-vaccinatiecentrum. In 2024 bouwen we dit verder uit en bestendigen we de diensten. Eventuele vervolgstappen waarmee we andere doelgroepen beter kunnen bereiken voeren we uit in 2024.
- Bundelen van de krachten met netwerkpartners in verschillende samenwerkingsverbanden.
  De ingezette ontwikkeling van regionale preventienetwerken bouwen we verder uit. We verduidelijken de GGD-rol in die netwerken en zorgen dat het gezonde geluid op de juiste plekken goed gehoord wordt. Samen met gemeenten zorgen we ervoor dat de (financiële) kansen vanuit de IZA- en GALA-afspraken echt ten goede komen aan de publieke gezondheid van onze inwoners. De focus voor 2024 ligt op de ketenaanpakken Kansrijke Start, gecombineerde leefstijlinterventies, obesitas bij kinderen, valpreventie, Welzijn op Recept en mentale gezondheid.
- Voorbereiden van besluiten over het versterken van de gezondheid van ouderen.
  Door ons als volwassenen beter voor te bereiden op het ouder worden, ontstaat een vitale en zelfredzame groep ouderen. Dit vraagt nauwe samenwerking met partners om dubbel werk te voorkomen en tegelijkertijd geen gaten te laten vallen. In 2024 ontdekken we hoe we als netwerk de krachten kunnen bundelen voor vitale ouderen.
- Versterken van gezondheid van (arbeids-)migranten, vluchtelingen en statushouders.
  Er is een diverse groep migranten in ons land waarvoor gezond nog niet gewoon is. Denk aan arbeidsmigranten en vluchtelingen uit allerlei landen, waaronder Oekraïne. Samen met gemeenten en partners weten we hoe deze doelgroep eruit ziet en wat hen helpt gewoon gezond te kunnen zijn. In 2024 vraagt dit vooral inzet vanuit de jeugdgezondheidszorg en infectiepreventie.

Wat gaan we meten?[1]

Indicator	Type	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Verwacht 2023	Verwacht 2024	Toelichting
Infectiepreventie inspecties bij:						
Asielzoekerscentra	Proces	-	11	6	6	
Tattoo- en piercingbedrijven	Proces	-	105	150	150	
Andere risicovolle voorzieningen	Proces	-	67	100	100	Proactieve bezoeken aan o.a. arbeidsmigranten-huisvesting, vervuilde woningen. Toename verwacht door tijdelijke crisis- noodopvang
Consulten reizigersspreekuur	Proces	-	10.752	9.000	9.000	Door de verschillende ontwikkelingen o.a. Toename reislust en bekendheid GGD (corona) is de behoefte aan consulten lastig te voorspellen.
Andere consulten reizigersadvisering	Proces	-	1.555	7.000	7.000	Voor beroepsgroepen en op maat
Beleidsadviezen rond ruimtelijke ontwikkeling	Uitkomst	-	42	-	30	
Casussen opgeschaald naar de inhoudelijk coördinator Nu Niet Zwanger	Proces	-	198	-	150	
Contacten Nu niet zwanger	-	-	692	-	-	Uitvoering door partners en GGD
Percentage scholen met het vignet Gezonde school (of met deze aanpak)	Uitkomst	30%[2]	36%	30%	30%	Landelijke doelstelling
Lokale coalities Kansrijke Start	Uitkomst	17	-	-	-	

1 De cijfers in de tabellen 'Wat gaan we meten' zijn aantallen, tenzij anders vermeld. De cijfers 2021 en 2022 komen uit de jaarstukken. Streepjes betekenen niet dat we in die jaren niets deden.
2 De cijfers 2021 en 2022 zijn niet helemaal vergelijkbaar: het cijfer 2021 ging alleen over de scholen met een vignet.

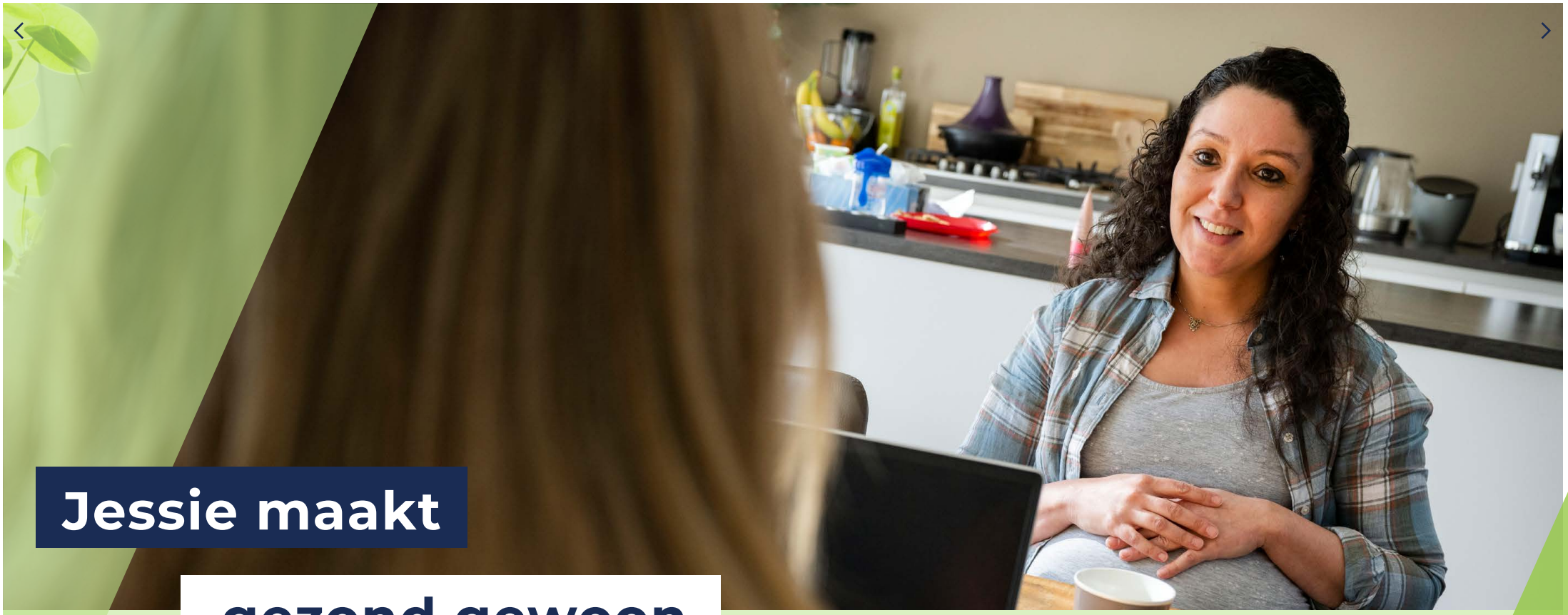

Jessie maakt

gezond gewoon

“Een goede start begint al vóór de zwangerschap en is een fundament voor de rest van het leven. Tijdens de zwangerschap heb ik de mogelijkheid om op huisbezoek te gaan bij de aanstaande ouder(s). We vertellen dat ze met hun vragen terecht kunnen bij de GGD jeugdgezondheidszorg, nu en in de toekomst. We bieden ondersteuning in de voorbereiding op het ouderschap. We staan naast de ouders en gaan uit van hun kracht. De komende jaren blijven we de samenwerking met onze netwerkpartners verstevigen, zodat we nog meer ouders net die steun in de rug kunnen geven. Hier draag ik graag mijn steentje aan bij!”

- Jessie Kostermann, jeugdverpleegkundige

GGD Hart voor Brabant

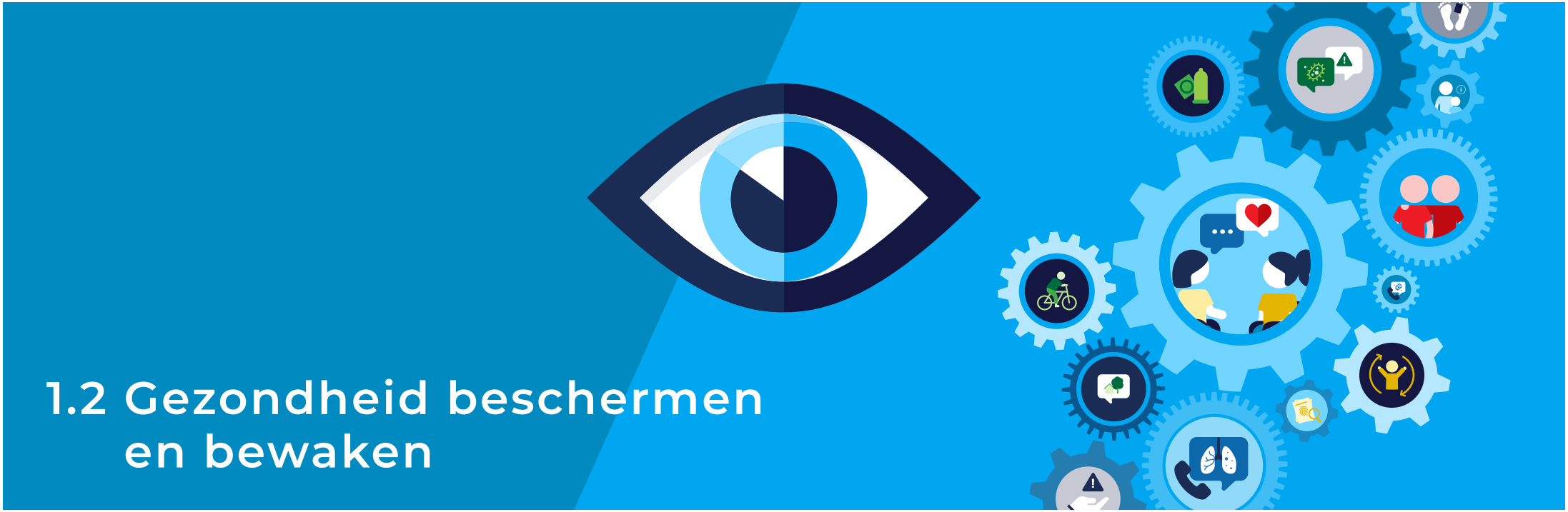

1.2 Gezondheid beschermen en bewaken

De kracht van publieke gezondheid ligt in de combinatie van het versterken van de gezondheid en het beschermen van de inwoners tegen gezondheidsrisico's waar je je zelf niet tegen kunt wapenen. Daarmee is gezondheidsbescherming een essentiële taak van onze GGD. Onze inwoners kunnen vertrouwen op de kracht van de GGD. Wij staan klaar om mensen te helpen als dat nodig is. Daarvoor zetten we onze expertise in op het gebied van infectieziekten, tuberculosebestrijding, seksuele gezondheid, medische milieukunde en forensische geneeskunde.

Nieuwe stappen in 2024

- Werken aan de robuuste infectieziektenbestrijding en een grotere pandemische paraatheid.
  De ontwikkelingen die bijdragen aan robuuste infectieziektenbestrijding voeren we verder door. Belangrijk doel is om de (landelijke) middelen efficiënt en effectief in te zetten. Hiervoor werken we nauw samen met de landelijke organisatie en met de buur-GGD'en. Zodat gemeenten kunnen blijven vertrouwen op lokale beschikbaarheid en -adviezen.
- Versterken van de seksuele gezondheid van Brabanders door nog meer datagedreven te werken.
  Door het benutten van de beschikbare informatie krijgen we goed inzicht in welke groepen het meest kwetsbaar zijn en wie de weg naar de GGD niet gemakkelijk vindt en daardoor niet gewoon gezond kan zijn. Door het eerlijke geluid voor seksuele gezondheid te laten horen maken we de doelgroepen zichtbaar waar we meer seksuele gezondheid kunnen bereiken en bijdragen aan 'gezond gewoon'. Wanneer de door het Rijk betaalde inzet onvoldoende is, bespreken we dit met gemeenten en maken we met hen en onze partners goede afspraken over hoe we dit slim en effectief kunnen aanpassen.
- Benutten van de fysieke leefomgeving om gezondheid te bewaken.
  Onderzoeken zoals die naar de effecten van luchtkwaliteit op de gezondheid van Brabanders vragen om concrete uitwerking en afspraken met alle partijen over de inzet van de oplossingen die nodig zijn. Het benutten van databronnen zoals de Brabantscan, Brabantse OmgevingsScan en Citizen Science helpt ons het eerlijke en waar nodig gedurfde geluid te laten horen op de juiste plekken.
- Waarborgen forensische geneeskunde.
  Bij de forensische geneeskunde werken we intensief samen met en vanuit de politieregio's Oost-Brabant en Zeeland West-Brabant. We stemmen af met de Brabantse GGD'en, waardoor er één aanspreekpunt is en één contract per politieregio. Na de succesvolle samenwerking met ketenpartners in het Centrum Seksueel Geweld is deze werkwijze er nu ook voor de forensische medische expertise bij kinderen. Met het samenwerken tussen forensisch artsen en forensisch verpleegkundigen zetten we een noodzakelijke stap in het slim inzetten van de capaciteit van deze beperkt beschikbare professionals. De landelijke ontwikkelingen en de roep om meer aandacht voor deze diensten voor kwetsbaren kunnen leiden tot nieuwe kansen die we in 2024 dan ook zeker zullen benutten.

Wat gaan we meten?

		2021	2022	2023	2024	
Infectieziektebestrijding						
Meldingen van een infectieziekte	Proces	287	505	8002	8002	
Instellingen die een infectieziekte melden	Uitkomst	343[3]	304	400	400	
Seksuele gezondheid						
Soa-consulten	Proces	6.321	5.898	6.500	6.500	Volgens de rijksregeling
PREP-consulten - intake	Proces	-	80	20	20	Pilot met VWS-subsidie
PREP-consulten - follow-up	Uitkomst	-	1.034	900	900	De subsidie blijft gelijk in 2024
Keuzehulpgesprekken	Proces	-	44	40	40	
Hulpverleningsgesprekken	Proces	-	289	500	500	
Tuberculosebestrijding						
Verrichtingen voor opsporing en behandeling TBC	Proces	-		5.000	5.000	
Opgespoorde actieve TBC-infecties	Uitkomst	33	32	30	30	
Opgespoorde latente TBC-infecties[4]	Uitkomst	34	43	60	60	
Gezondheid, milieu en veiligheid						
Vragen en klachten over milieu (en gezondheid)	Proces	-	323	250	250	
Beleidsadviezen bij acute (milieu)incidenten	Uitkomst	2 (+8 GAGS [5])	3 (+28 GAGS)	4	4	
Forensische geneeskunde						
Lijkschouwingen incl. euthanasie	Proces		1.382	675	-	
Lijkschouwingen bij euthanasie	Uitkomst	793	529	-	-	

3 Exclusief COVID-19.
4 Latent: de drager is nog niet ziek.
5 GAGS = gezondheidsadviseur gevaarlijke stoffen.

1.3 Monitoren, signaleren en adviseren

Het verwerven van inzicht in de gezondheid van de bevolking is een wettelijke taak voor de GGD. Het zorgt ervoor dat we weten waar welke problemen spelen. En welke doelgroepen meer aandacht mogen krijgen dan andere.
Om het gezonde geluid te laten horen, onderbouwen we onze uitspraken met kennis, informatie en ervaring. De inzichten in de gezondheid van onze inwoners zijn nodig om het eerlijke verhaal te kunnen vertellen. Daarop baseren we de keuzes die we maken voor welke groepen en thema's extra aandacht nodig is.

Zeker in een tijd waarin er veel informatiebronnen zijn waarvan de betrouwbaarheid verschilt is er grote behoefte aan een betrouwbare informatiepartner. En die informatie gebruiken we niet alleen voor de onderbouwing van keuzes. We doen ook onderzoek naar de effecten van de interventies die we met partners uitvoeren. Zodat we nog beter kunnen aantonen wat de opbrengsten zijn voor onze inwoners.

Nieuwe stappen in 2024

› Nog beter benutten van beschikbare informatie over de publieke gezondheid van Brabanders als basis voor ons eerlijke geluid.

Er is veel geïnvesteerd in de verschillende databronnen die inzicht geven in publieke gezondheid. We vergroten de waarde van dit inzicht door deze bronnen te gebruiken bij onze adviezen, bij de duiding en bij het monitoren van resultaten. Dat vraagt nieuwe manieren van werken voor de professionals, van ons en onze partners. De beschikbare bronnen verrijken we continu door slim samen te werken met partners zoals PON/TELOS, de provincie Noord-Brabant en onderzoeksinstituten.

Wat gaan we meten?

Indicator	Type	Werkelijk		Verwacht		Toelichting
		2021	2022	2023	2024	
Gezondheidsmonitor	Proces	-	2	-	1	
Gezondheidsmonitor - tabellenboeken[6]	Uitkomst	-	38	38	40	
Gezondheidsmonitor - gemeenteschetsen	Proces	-	19	19	19	
Overgewichtsprofielen	Proces	-	19	19	19	
Leden van het gezondheidspanel	Uitkomst	8.360	9.470	10.000	10.000	
Thematische schetsen[7]	Proces	-	4	4	5	
Schoolschetsen voortgezet onderwijs[8]	Proces	-	43	60	60	
Gemeenten waar de GGD een aanvullend BrOS-product oplevert	Uitkomst	-	9	3	3	

6 In een tabellenboek staan alle resultaten van een gezondheidsmonitor en een vergelijking met de regio en eerdere jaren.

7 Een thematische schets is een verdiepende schets over een thema uit de gezondheidsmonitor, zoals mantelzorg of eenzaamheid.

8 Schoolschets: de resultaten voor (alleen) de school van de screening van leerlingen. Voor de gemeente is er dan een factsheet.

Evelien maakt gezond gewoon

“We organiseren verschillende webinars voor ouders, maar ook voor professionals in het veld en bij gemeenten. In 2022 schreven inwoners uit ons hele werkgebied zich in, met als uitblinker bijna 1.200 inschrijvingen voor het webinar *Mediaopvoeding: alles wat je als ouder wilt weten*. Gemiddeld kregen de webinars een 7,8.
De webinars zijn een fantastisch medium om veel mensen te bereiken. Dat ze zo gewaardeerd worden, maakt me trots! Voor de toekomst staat samenwerking op de agenda. Samen met de andere Brabantse GGD’en en ketenpartners blijven we zorgen voor een interessant aanbod van webinars.”

- Evelien Specken, gezondheidsbevorderaar

GGD Hart voor Brabant

1.4 Jeugdgezondheid

Een gewoon gezonde start van het leven legt al vanaf het prilste begin een stevige basis voor de rest van het leven. Daarmee is de jeugdgezondheid een belangrijk fundament om onze ambities te realiseren. Onze gemeenten beleggen de jeugdgezondheidszorg van -9 maanden tot 18 jaar bij de GGD. Dit maakt het mogelijk dat wij alle jeugdigen in het werkgebied zien. We voldoen aan de eisen van het Landelijk Professioneel Kader, waardoor er voor iedereen een gelijk aanbod aan reguliere contacten en vaccinaties ligt.

Iedereen is verschillend. Ouders, jeugdigen zelf of de situatie kan vragen naar meer (flexibele) contacten: minder of anders als het goed gaat en soms juist meer als er meer aandacht nodig is.
We zien dat de vragen, de omgeving en de samenwerking met partners veranderen. Dit vraagt ook verandering van ons. In 2024 bouwen we voort op de ingezette weg om onze professionals daarbij te versterken en te ondersteunen.

Nieuwe stappen in 2024

- Werken volgens de Brabantse visie op jeugdgezondheid.
  Centraal hierin zijn: het meer samenwerken met en tussen de drie Brabantse GGD'en, het meer op maat werken en het inzetten op de ontwikkeling van medewerkers. Met de Brabantse GGD'en zetten we stappen om elke jeugdige gelijke kansen te bieden op een gewoon gezond leven. Vanuit dezelfde wettelijke en professionele basis creëren we een gemeenschappelijk aanbod. Dat aanbod bestaat uit een combinatie van collectieve preventie waar dat kan en individuele preventie waar dat moet. Dat doen we niet alleen als organisatie maar we richten het slim in met de partners in het netwerk. En we zetten in op innovaties waaronder het werken met smart glasses.
- Professionals versterken en ondersteunen.
  De tekorten op de arbeidsmarkt raken ook onze organisatie. De realisatie van onze ambities steunt op de betrokkenheid, inzet en expertise van onze professionals. Daarom zetten we in op de werving van nieuwe medewerkers en het behouden van hen die al bij ons werken. Kern voor dat behoud is: waardering, groei en ontwikkeling. Door een grondige voorbereiding in 2023 weten we waar we in 2024 moeten focussen, investeren en doorpakken.
- Versterken van de mentale gezondheid.
  De cijfers over de mentale gezondheid van jongeren blijven schokkend. De urgentie van dit probleem blijft ook in 2024 erg hoog. We behouden en versterken de interventies die helpen mentaal gezond te zijn en te blijven. We focussen op jongeren, maar daar waar er ruimte is voor uitbreiding naar andere doelgroepen zoeken we samen met partners hoe we dat het beste kunnen doen.
- Invoeren van de diensten die komen uit de actualisering van het basispakket.
  Met de besluiten over het geactualiseerde basispakket is er werk aan de winkel in de jeugdgezondheidszorg. Vooral de netwerksamenwerking is volop in beweging en we moeten die met onze partners goed inrichten. Waarbij we dit slim en efficiënt moeten doen om binnen de (financiële) kaders in het nieuwe basispakket te blijven.

Wat gaan we meten?

Indicator	Type	Werkelijk		Verwacht		Toelichting
		2021	2022	2023	2024	
Contacten met jeugdigen	Proces	224.741	230.853	235.000	235.000	
Percentage jeugdigen dat de GGD bereikt	Proces	-	81%	95%	95%	Om echt preventief te kunnen werken zien we elke jeugdige.
% Volledig gevaccineerden geboren in 2019	Uitkomst	-	93,2%	-	92,5%	We verwachten een lichte daling.
Jeugdigen door de GGD gevaccineerd (excl. COVID-19)	Proces	59.950	71.572	-	-	
Percentage jeugdigen met een verwijzing	Uitkomst	11%	10%	-	-	
Percentage jeugdigen dat een huisbezoek krijgt	Uitkomst	2%	2%	3%	-	
Percentage contacten dat de GGD tijdig uitvoert	Proces	81%	77%	85%	85%	
Percentage extra onderzoeken met een aanleiding	Uitkomst	29%	31%	-	-	
Jeugdigen waarmee de GGD contact heeft vanwege ziekteverzuim op school	Uitkomst	1.598	1.948	1.700	1.900	
Gebruik meldcode kindermishandeling (stap 1)	Uitkomst	169	143	-	-	
Jongeren gescreend op depressieve klachten	Proces	-	7.579	-	-	Is afhankelijk van de ontwikkeling van het mentaal welzijn.
Waarvan een aanwijzing voor depressiviteit	Uitkomst	-	19%	-	-	b.v. maatschappelijke trends verwachten we een stijging

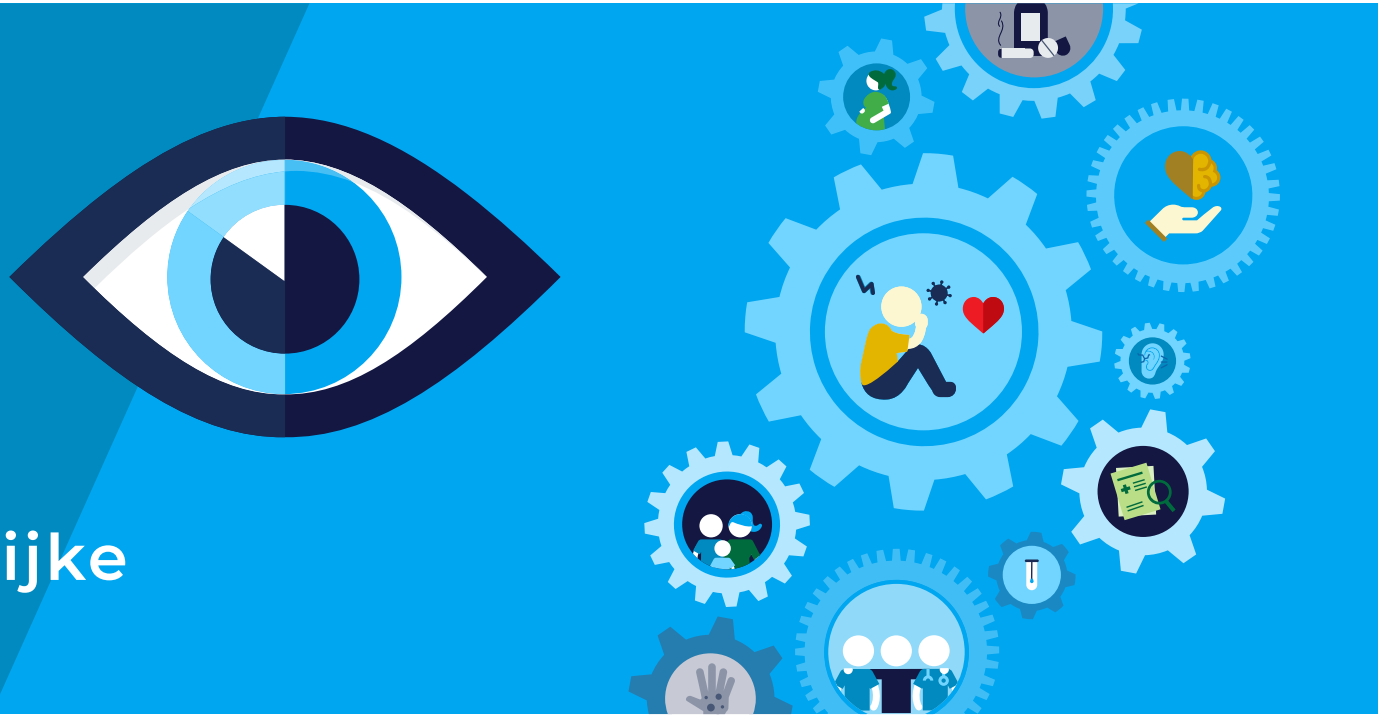

1.5 Openbare geestelijke gezondheid

Gezond is niet voor iedereen gewoon. Waar het voor sommige mensen heel makkelijk is om zelf regie te nemen zijn er grote groepen voor wie dit niet vanzelfsprekend is. Zij staan er niet alleen voor. De GGD is er ook voor hen, met bijvoorbeeld de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ), die zich richt op kwetsbare mensen die zorg en/of hulp nodig hebben, maar die niet zoeken of krijgen. Bijvoorbeeld dak- en thuislozen, mensen met onbegrepen gedrag, kwetsbare (jong)volwassenen, eenzame ouderen, vluchtelingen en ex-gevangenen.

In 2024 zijn we er ook voor hen en proberen we kansen te creëren om juist ook te kijken naar de overeenkomsten binnen deze groepen. Wat weten we over hen als groep, hoe kwamen ze in deze moeilijke situaties terecht en hoe kunnen we hun ervaring benutten om toe te werken naar nog meer preventie om ook hen te bewegen naar gezond gewoon.

Nieuwe stappen in 2024

› Bundelen van de krachten met netwerkpartners in samenwerkingsverbanden.

De openbare geestelijke gezondheid vraagt bij uitstek een aanpak vanuit het netwerk. Daarom werken we samen met zorg- en veiligheidshuizen, straatdokters en woningbouwverenigingen. We signaleren tijdig risico's en kansen en faciliteren het samenwerken van wijkteams, politie en anderen. Waar nodig begeleiden we mensen naar de juiste zorg, soms in een snelle interventie (wijk-GGD'er), soms met lange adem (zorgmijders). Hiermee helpen we die mensen maar ook de omwonenden en de politie. Zo proberen we samen te voorkomen dat iemand in de cel belandt of in (kostbare) zware zorg.

Wat gaan we meten?

Indicator	Type	Werkelijk		Verwacht		Toelichting
		2021	2022	2023	2024	
Klanten van het team OGGZ	Uitkomst	-	1.625	-	1.680	
Gemeenten die wijk-GGD'er inzetten	Structuur	-	7	-	10	Dit is een plustaak
Cases van de wijk-GGD'ers	Uitkomst	-	-	-	750	
Dak- en thuislozen – screening	Proces	-	71	-	60	
Dak- en thuislozen – spreekuur	Proces	-	648	-	650	
Woningvervuilingen	Uitkomst	192	251	-	-	
Onverzekerden in beeld	Uitkomst	649	163	-	650	

1.6 Toezicht houden

In een samenleving waarin iedereen zo gezond mogelijk kan opgroeien hoort ook toezicht op belangrijke voorzieningen zoals kinderopvang en instellingen voor maatschappelijke ondersteuning. Minder zelfredzame doelgroepen zoals kinderen, ouderen en mensen in kwetsbare situaties vertrouwen op een hoge kwaliteit in een veilige omgeving.
De GGD houdt voor de gemeente toezicht op het uitvoeren van de Wet kinderopvang. Toezichthouders doen jaarlijks inspecties bij kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus. Ook inspecteren we een met de gemeente afgesproken deel van de gastouders.

Daarnaast houden we toezicht op instellingen voor maatschappelijke ondersteuning (Wmo-toezicht, plustaak), bijvoorbeeld bij calamiteiten en geweldsincidenten. En op verzoek is er ander toezicht, zoals (proactief) kwaliteitstoezicht, screening van nieuwe aanbieders en signaalgestuurd toezicht.

Nieuwe stap in 2024

› Bundelen van de krachten met netwerkpartners in verschillende samenwerkingsverbanden.
Wmo-toezicht is bij uitstek een voorbeeld van goede samenwerking met partners.
De nauwe samenwerking met de Brabantse GGD'en bouwen we uit.

Wat gaan we meten?

Indicator	Type	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Verwacht 2023	Verwacht 2024	Toelichting
Inspecties						
- kinderopvang en BSO	Proces	1.421	1.209	2.100	2.100	
- gastouders en gastouderbureaus	Proces		684			
Herstelaanbod[9]						
- kinderopvang en BSO	Uitkomst	-	237		-	
- gastouders en gastouderbureaus	Uitkomst	242	198	357	350	
Onderzoeken na incidenten	Uitkomst	11	7	20	20	
Kwaliteitsonderzoeken Wmo	Proces	-	10	10	10	
Calamiteitenmeldingen Wmo	Proces	30	34	50	50	

9 Herstelaanbod: de houder krijgt de gelegenheid om de overtreding te herstellen gedurende het inspectieonderzoek.

1.7 Publieke gezondheid bij rampen en crises

Een samenleving waarin iedereen zo gezond mogelijk kan opgroeien is minder kwetsbaar bij rampen en incidenten. Maar die komen altijd onverwacht en dan staan we paraat. De directeur publieke gezondheid is dan verantwoordelijk voor de coördinatie van de geneeskundige hulp.

De GGD heeft een wettelijke taak in de rampenopvang en crisisbeheersing, bij vier processen:

- infectieziektebestrijding: bij uitbraken van bijvoorbeeld meningokokken of legionella;
- medische milieukunde: zoals bij een ontploffing of bij een brand met gevaarlijke stoffen;
- psychosociale hulp: coördinatie, bijvoorbeeld bij de opvang van slachtoffers;
- gezondheidsonderzoek bij rampen: advies over of inzet van een gezondheidsonderzoek.

We adviseren en ondersteunen scholen en sportverenigingen ook bij kleinere incidenten zoals seksueel grensoverschrijdend gedrag, met externe vertrouwenspersonen.
Onze aanpak om toch klaar te zijn voor het onverwachte kent drie belangrijke onderdelen die elkaar versterken. We monitoren trends in de maatschappij en die scenario's oefenen we met partners. Denk bijvoorbeeld aan de toename van cyberdreiging. Ten tweede benutten we de oefeningen en onze inzet bij rampen en crises als belangrijke leermomenten. We stellen waar nodig onze processen direct bij. Het laatste is dat we als organisatie klaar zijn en blijven om onze rollen in de crisisdienstverlening goed te kunnen uitvoeren. Door kwetsbaarheid van personeel en personele wisselingen is dit een extra belangrijk aandachtspunt.

Eerste stap in 2024

› Bundelen van de krachten met partners in verschillende samenwerkingsverbanden.
Binnen de crisistaken voor publieke gezondheid is het normaal om intensief met partners samen te werken. Dat oefenen we dan ook regelmatig. Belangrijk aandachtspunt hierbij is om de landelijke ontwikkelingen hierin nauw te volgen, bijvoorbeeld rondom pandemische paraatheid. We houden er rekening mee dat landelijke ontwikkelingen kunnen vragen om aanpassing van de samenwerking. Zowel binnen de eigen organisatie als binnen ons netwerk.

Wat gaan we meten?

Indicator	Type	Werkelijk		Verwacht		Toelichting
		2021	2022	2023	2024	
Oefeningen en trainingen	Proces	11	10	-	-	
Deelnemers oefeningen en trainingen	Uitkomst	86	87	-	-	
Meldingen van (pshi) incidenten waarbij de GGD ondersteunt	Uitkomst	17	32	17	20	
Meldingen bij coördinator pshi	Proces	-	-	7	10	
Bijeenkomsten pshi-coördinatieteam	Uitkomst	5	11	-	-	Het pshi-coördinatieteam komt na een melding bijeen.
Inzet gezondheids-kundig adviseur gevaarlijke stoffen bij milieu-incidenten	Uitkomst	-	39	-	-	

Thea maakt gezond gewoon

“Toegang krijgen tot de medische (verpleeg-)zorg is voor mensen in een kwetsbare situatie soms lastig. Ik lever maatwerk, zodat mensen met ongelijke kansen, toegang tot de (gezondheids-)zorg krijgen. Zo herinner ik me een dakloze, zwaar verslaafde, zorgmijdende man met een ernstige wond aan zijn been. Met de vaatchirurg en psychiater spraken we drie momenten per dag af om buiten “te gebruiken” en dan weer terug te keren op de afdeling. Zo wisten we een beenamputatie te voorkomen. De verbinding met de cliënt en de menselijkheid van de specialisten maken me dankbaar. Dit blijven de momenten waarbij ik denk ‘hier doe ik het voor’!”

- Thea van den Bosch, sociaal verpleegkundige OGGZ

GGD Hart voor Brabant

2. Financiën

Hart voor Brabant

Gemeentelijke bijdrage 2024

De gemeentelijke bijdrage is de bijdrage voor het basispakket van de GGD. Daarnaast kunnen gemeenten of anderen tegen betaling kiezen voor aanvullende diensten (plustaken).
In deze begroting 2024 staan ook de wijzigingen als gevolg van het actualiseren van het basispakket en het invoeren van de Wet open overheid. We verwachten geen verdere veranderingen die leiden tot het aanpassen van de gemeentelijke bijdrage.
Als uitgangspunt voor de begroting hanteren we, volgens afspraak, de geïndexeerde bijdrage 2023.

Gemeentelijke bijdrage basispakket begroting 2023	€	37,18
Actualisering basispakket	€	2,21
Gemeentelijke bijdrage basispakket 2023, per inwoner	**€**	**39,39**
Indexering 2024	€	3,17
Rijksvaccinatieprogramma	€	PM
Invoering Wet open overheid	€	0,03
Gemeentelijke bijdrage basispakket 2024, per inwoner	**€**	**42,59**

Toelichting

Actualisering basispakket
Op 24 maart 2023 besloot het algemeen bestuur om het basispakket te actualiseren. Dat leidt tot een actueel en robuust pakket, met een verantwoorde basis voor elke gemeente en ruimte voor flexibiliteit. Het bestuur vroeg om de inhoud van de diensten en het effect voor de inwoners centraal te stellen.

Indexering 2024
Bij de gemeentelijke bijdrage volgt de GGD het indexeringssysteem van de gemeente Tilburg, volgens de afspraken hierover in de gemeenschappelijke regeling. Jaarlijks voorspelt Tilburg de loon- en prijsstijgingen op basis van cijfers van het Centraal Planbureau en corrigeert deze voor de werkelijke ontwikkeling in de twee vorige jaren. De gemeentelijke bijdrage loopt dus, door deze correctie, gelijk met de werkelijke lonen en prijzen.
De exploitatie van de GGD is loon- en prijsgevoelig. Daarom hebben we een index met objectieve maatstaven en bronnen en die los staat van beleidsmatige keuzes. Het leidt voor 2024 tot een indexering van 8,05%. Zie voor de berekening bijlage 2.

Rijksvaccinatieprogramma
De rotavirusvaccinatie komt in 2024 in het Rijksvaccinatieprogramma. Als de financiering via gemeenten verloopt, vertalen wij de uitkering in het gemeentefonds naar een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Daardoor is dit voor de (gezamenlijke) gemeenten budgetneutraal. Op het moment dat de bijdrage van het Rijk bekend is, verwerken we die in een begrotingswijziging.

Invoeren Wet open overheid
Alle gemeenten krijgen van het Rijk vanaf 2022 een vergoeding voor het invoeren van de Wet open overheid; deze wet wil de hele overheid transparanter en toegankelijker maken. Deze financiële middelen bestaan uit incidentele middelen (2022 tot en met 2026) en structurele middelen (vanaf 2022). Het extra geld is voor de gemeenten, maar ook voor gemeenschappelijke regelingen.
De GGD verwacht op jaarbasis € 30.000 aan kosten te maken voor het uitvoeren van de Wet open overheid, omgerekend een bijna € 0,03 per inwoner. De kosten vóór 2024 vingen we op in de eigen exploitatie. Het gaat hier om taken als: actief openbaar maken, het beheer van systemen en een – wettelijk verplichte – contactpersoon.

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

De financiering van het rijksvaccinatieprogramma loopt sinds 2019 via de gemeentelijke bijdrage[10]; dat is naast de indexatie de belangrijkste oorzaak van de stijging sinds die tijd.

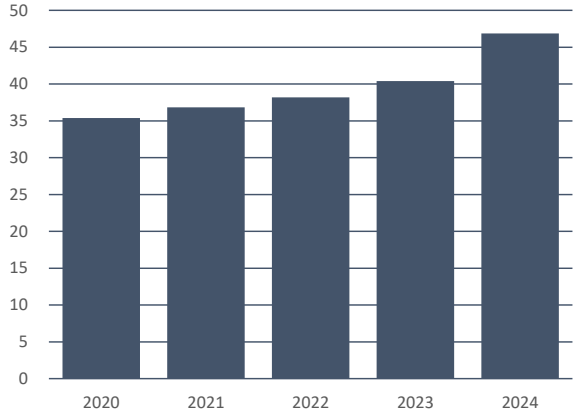

bedragen x € 1 miljoen

10 Het geld voor de kinkhoestvaccinaties voor zwangere vrouwen gaat rechtstreeks van het RIVM naar de GGD.

Tarieven 2024

Het algemeen bestuur van de GGD stelt deze tarieven vast, tegelijk met deze begroting. In bijzondere situaties kan de directeur gemotiveerd afwijken van deze tarieven.
De tarieven voor diensten aan anderen dan gemeenten stelt de directeur in mandaat vast, op basis van landelijke en regionale afspraken en/of onderhandelingen. Bijvoorbeeld: reizigersadviezen, forensische diensten, hygiëne-inspecties, seksuele gezondheid en tuberculosebestrijding.
In de kadernota meldden we dat we nog zouden kijken naar de hoogte van de tarieven voor het toezicht op de kinderopvang: deze zijn nu namelijk lager dan bij andere GGD'en. We doen in de komende tijd een grondig onderzoek naar de kosten (kostprijs) van toezicht en komen daarop later mogelijk terug.

Uurtarieven plustaken voor gemeenten, afgerond	2021	2022	2023	2024
≤ schaal 6 (o.a. teamassistent en medisch technisch medewerker)	63,75	65,25	68,25	73,75
schaal 7 (o.a. gezondheidsvoorlichter en videohometrainer)	74,00	75,75	79,25	85,75
schaal 8 (o.a. verpleegkundige en gvo-medewerker)	84,25	86,25	90,25	97,50
schaal 9 (o.a. toezichthouder Wet kinderopvang en hygiënist)	98,00	100,25	104,75	113,25
schaal 10 (o.a. gvo-functionaris en verpleegkundig specialist)	106,25	108,75	113,75	123,00
schaal 11 (o.a. onderzoeker en functionaris gezondheidsbeleid)	121,75	124,75	130,50	141,00
≥ schaal 12 (o.a. arts)	126,75	129,75	135,75	146,75

3. De GGD als organisatie

Hart voor Brabant

3.1 Bedrijfsvoering

De GGD - een moderne organisatie

Om het gezonde geluid te laten klinken moeten we dit als organisatie ondersteunen. De uitdagingen in de arbeidsmarkt en de kansen op het gebied van duurzaamheid vragen om de organisatie te moderniseren.

De moderne organisatie is duurzaam

Met de ondertekening van de Green Deal Duurzame Zorg bevestigen we het belang van duurzaamheid. We maken zichtbare keuzes waarover we rapporteren. Duurzaamheid is een belangrijk onderdeel van ons beleidsplan en van onze (primaire) processen en dit vertaalt zich naar bedrijfsvoering en personeel.

De moderne organisatie is een goed werkgever

GGD-medewerkers moeten op hun best kunnen werken. Zij kunnen hun werk doen volgens de juiste standaarden, het werk boeit ze en ze voelen zich verbonden met de organisatie. We zetten nieuwe werkwijzen in waarmee we ons voorbereiden op een dreigend tekort aan personeel. Met minder mensen blijven we dezelfde doelen nastreven en dat vereist inzet van technologie, virtuele middelen en meer digitaal werken. Daarom moeten we investeren in onze medewerkers om hen te ondersteunen in deze verandering. Ook waardering speelt een belangrijke rol, niet alleen mentaal maar ook financieel.
De hogere inschaling van een aantal functiegroepen heeft ook financiële effecten die we niet volledig kunnen oplossen met productiviteit en/of taakherschikking. Dit kunnen we compenseren door de besparing op huisvesting.
Om mensen te boeien en te binden investeren we ook in leren en ontwikkelen. Doorgroeimogelijkheden, anticiperen op wensen van jonge(re) medewerkers en het behoud van ervaren krachten zijn essentiële onderdelen van leeftijdsbewust HR-beleid.
De moderne organisatie is een inclusieve organisatie. In 2024 pakken we door op dit thema. Daarnaast investeren we in onze nieuwe medewerkers en zorgen ervoor dat zij zich snel bij ons thuis voelen.
Door slim gebruik van bijvoorbeeld beleidsadvies of datagedreven werken creëren we uitdagende functies die zorgen voor meer verbinding tussen teams en tegelijk kennis voor bredere groepen inzetbaar maken.
Functiedifferentiatie en het inzetten van nieuwe professionele rollen kunnen helpen om te gaan met de krapte op de arbeidsmarkt voor gespecialiseerde teams. Ook het verbreden van functies zodat teams elkaars capaciteiten kunnen benutten bij onverwachte pieken in werk helpt om Brabanders gewoon gezond te laten zijn.

Duurzame inrichting van informatievoorziening

Onze inwoners en partners moeten kunnen vertrouwen op de GGD Hart voor Brabant. Ook dat we veilig omgaan met gegevens, deze slim kunnen verwerken en er betrouwbaar onderzoek mee faciliteren. Binnen de GGD werken we dagelijks met vertrouwelijke (medische) gegevens: de GGD heeft honderdduizenden dossiers. In de begroting 2024 nemen we € 250.000 op om de gegevensbescherming en informatiebeveiliging structureel te verbeteren. Dit geld gebruiken we voor het structureel borgen van een aantal sleutelfunctionarissen: een chief information security officer en een privacy officer en voor meer uren voor de functionaris gegevensbescherming.
Na goede voorbereidingen in 2022 en 2023 vragen we in 2024 het NEN 7510 certificaat aan. Daarmee maken we zichtbaar dat we veilig omgaan met de gegevens over en van onze inwoners en klanten.

Wet open overheid (Woo)

Wij blijven snel en klantgericht reageren op verzoeken om stukken openbaar te maken. Voor het actief openbaar maken van beleidsstukken (nog niet verplicht) stellen we in de komende tijd een werkwijze op.

Huisvesting

Door de realisatie van het huisvestingsplan met vijf regiolocaties en de mogelijkheden voor activiteitgerelateerd werken verschuift de focus. Na een periode die in het teken van verhuizen stond, richten we ons nu op het uitvoeren van het meerjarenonderhoudsplan. Voor 2024 houden we rekening met de aanpassing of herlocatie van vestigingen wanneer daar een concrete aanleiding voor is.
Na het openen van de laatste regiovestiging in 2023 bedraagt de structurele jaarlijkse besparing € 450.000. Deze zetten we in voor een betere beveiliging van (persoons) gegevens én voor een deel van de kosten van het onderhoud van het functieboek.

Wat gaan we meten?

Indicator	Werkelijk		Verwacht		Toelichting
	2021	2022	2023	2024	
Medewerkers in dienst	786	823	735	825	
Aantal fte	598	630	534	630	
Inhuurkrachten	89	115	57	115	
Inhuurkrachten (in fte)	60	79	-	80	
Stagiaires	32	32	32	35	
Ziekteverzuim	6,2%	7,2%	6,2%	5,8%	

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandvermogen laat zien hoe de GGD tegenvallers kan opvangen zonder dat het werk in gevaar komt. Het bestaat uit bestemmingsreserves en de algemene reserve. Bestemmingsreserves hebben een doel en vervallen als dat doel is bereikt. De algemene reserve is voor het opvangen van tegenvallers. Het algemeen bestuur stelde een norm vast voor deze reserve, op basis van de omzet van het basispakket en de plustaken: vanaf 2022 is de ondergrens € 1,5 miljoen en de bovengrens € 5,2 miljoen.

Een risico is een gebeurtenis of omstandigheid met mogelijk nadelige gevolgen voor de organisatie. Hieronder staan de belangrijkste risico's en hoe we daarmee omgaan. We schatten de kans in en het gevolg, uitgedrukt in geld.
De algemene reserve is in 2024 met € 2,2 miljoen groot genoeg voor het dekken van de risico's.

	Risico	Kans	Impact	Maatregel - type	waarde	waarde restrisico
1	Hoge inflatie en kostenstijgingen	Zeer groot	Zeer groot	Verminderen	2.400	0
2	Informatiebeveiliging onvoldoende op orde	Groot	Groot	Verminderen	PM	PM
3	Onvoldoende binden en boeien van medewerkers	Groot	Groot	Verminderen	PM	PM
4	Niet meer kunnen voortbestaan van de GGD in huidige vorm	Middelgroot	Zeer groot	Verminderen	PM	0
5	Indexering gemeentelijke bijdrage	Middelgroot	Zeer groot	Accepteren		0
6	Niet invulbare vacatures op vitale functies	Groot	Groot	Verminderen	PM	PM
7	Hoog ziekteverzuim	Groot	Middelgroot	Verminderen	878	439
8	Fluctuaties in omzet plustaken	Middelgroot	Groot	Verminderen	1.038	1.038
9	Uitgaven die niet rechtmatig zijn	Klein	Middelgroot	Verminderen	PM	PM
10	Vennootschapsbelasting	Klein	Middelgroot	Verminderen	PM	PM
11	Leegstand verhuur	Klein	Klein	Accepteren	0	0
12	Oninbaarheid debiteuren	Klein	Klein	Accepteren	7	0
					4.323	**1.477**

bedragen x € 1.000

Toelichting:

1. *Hoge inflatie en kostenstijgingen*: de hoge inflatie werkt inmiddels door in zeer forse stijgingen van de personeelskosten (CAO-stijgingen) en de materiele kosten (aanpassing van nieuwe inkoopcontracten en in de jaarlijkse prijsaanpassing van lopende afspraken). De GGD krijgt via de indexeringssystematiek (van de gemeente Tilburg) compensatie voor deze loon- en prijsstijgingen. De indexering loopt, met een vertraging, uiteindelijk gelijk met de werkelijke stijging van lonen en prijzen. Het verschil tussen de begrote indexering en werkelijke stijging vangen we onder normale omstandigheden op in de exploitatie of via de algemene reserve maar het verschil is nu dusdanig groot dat we de financiële gevolgen van de nieuwe CAO in 2023 (ca. € 2,3 miljoen) niet kunnen opvangen vanuit onze algemene reserve zonder daarbij door de ondergrens (€ 1,5 miljoen) te zakken. Ook gemeenten hebben te maken met dit soort kostenstijgingen. Het kabinet voegt in 2023 extra geld toe aan het gemeentefonds en stelt hiermee een inflatiecorrectie beschikbaar. Deze compensatie is ook bedoeld ter dekking van de hogere kosten van gemeenschappelijke regelingen waardoor dit risico kleiner wordt.
2. *Informatiebeveiliging onvoldoende*: dit risico blijft gelijk, we zijn steeds afhankelijker van de IT-infrastructuur maar we investeren om onze gegevensbescherming en informatiebeveiliging structureel te verbeteren en vragen in 2024 het NEN 7510 certificaat aan.
3. *Onvoldoende binden van medewerkers:* het risico dat medewerkers op cruciale functies vertrekken. We besteden aandacht aan opleiding, ontwikkeling en arbeidsomstandigheden. Dit risico wordt, door de schaarste op de arbeidsmarkt, groter.
4. *Voortbestaan van de GGD in de huidige vorm:* de coronacrisis leidt tot andere sturing bij crises (van infectieziekten). We beperken dit risico door beter samen te werken met GGD'en en anderen.
5. *Indexering gemeentelijke bijdrage*: het risico dat gemeenten zich niet kunnen vinden in de (afgesproken) indexering. We overtuigen hen steeds opnieuw van de noodzaak.
6. *Niet in te vullen vacatures*: het is soms moeilijk om vacatures in te vullen voor vitale functies, wat kan leiden tot achterstanden in het primaire proces. We zetten hierop acties in, maar het lukt misschien niet altijd om deze vacatures op tijdig in te vullen.
7. *Hoog ziekteverzuim*: dit kan leiden tot achterstanden in en druk op (een deel van de) diensten. We zetten in op vitaliteit van medewerkers en stellen zo nodig onze doelen bij.
8. *Fluctuatie in plustaken*: de omzet van plustaken kan veranderen zonder dat de GGD de organisatie hierop kan aanpassen. We beperken dit risico door actief accountmanagement.
9. *Uitgaven die niet rechtmatig zijn*: we leggen de keuzes rond het aanbesteden goed vast en instrueren onze mensen in het registreren van contracten en prestatieverklaringen.
10. *Vennootschapsbelasting*: voor de GGD geldt deze niet zolang we kunnen aantonen dat er geen ondernemersactiviteiten zijn. Ten opzichte van eerdere jaren blijft dit risico gelijk.
11. *Leegstand verhuur*: afname van het aantal huurders. We beperken het risico door continu in gesprek te blijven met huurders.
12. *Oninbaarheid debiteuren*: de meeste debiteuren zijn gemeenten en het afrekenen voor een reizigersadvies gebeurt direct. Voor de andere risico's is er de voorziening dubieuze debiteuren.

3.3 Financiële status en weerbaarheid

- Netto schuldquote: de verhouding van de netto schulden tot de totale baten. Hoe hoger het percentage, hoe meer externe financiering we aantrokken; een laag percentage is gunstig. Onze netto schuldquote stijgt met name doordat de baten aanzienlijk dalen door het wegvallen van onze taak in het beheersen en bestrijden van het coronavirus maar nog steeds is onze positie is goed, de GGD heeft een lage schuld en heeft naar verwachting geen leningen meer in 2024.
- Solvabiliteitsratio: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het geeft aan of de GGD kan voldoen aan zijn financiële verplichtingen. Het minimum voor een gezonde ratio is 25%: die halen we.
- Structurele exploitatieruimte: een getal gelijk aan of groter dan 0 betekent dat de structurele baten groot genoeg zijn om de structurele lasten te dekken. Dit is het geval.

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Netto schuldquote	3,0%	7,6%	9,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	3,0%	7,6%	9,5%
Solvabiliteitsratio	26,9%	28,1%	26,3%
Structurele exploitatieruimte	0,1%	0,0%	0,0%

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

We huren alle locaties waar de GGD diensten aanbiedt en doen daarvoor het gebruikers- en/of eigenaarsonderhoud. Er is een onderhoudsplan dat we jaarlijks actualiseren, op basis van een conditiemeting. We sluiten onderhoudscontracten af voor installaties en bouwkundige onderdelen.
De GGD is eigenaar van één gebouw, dat we verhuren aan de RAV Brabant Midden-West-Noord. Verder heeft de GGD ICT-voorzieningen en medische instrumenten.

3.5 Financiering

Met het eigen vermogen kunnen we alle activa financieren en daardoor hoeven we geen rente te betalen. Het leidt ook tot een goede verhouding tussen het vreemd en het eigen vermogen.

Kasgeldlimiet

Onze gemiddelde netto-vlottende schuld in een kwartaal mag niet hoger zijn dan 8,5%. We voldoen aan deze limiet:

Renterisiconorm

Deze norm is niet van toepassing: er zijn geen leningen met een looptijd van meer dan een jaar.

		Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1	Vlottende schuld	15.652	10.344	10.344
2	Vlottende middelen	13.881	6.028	5.527
3	Netto vlottende schuld (+) danwel netto vlottende middelen (-)	1.771	4.316	4.817
4	Kasgeldlimiet	5.583	6.256	6.823
5a	Ruimte onder kasgeldlimiet (4-3)	3.812	1.940	2.007
5b	Overschrijding van de kasgeldlimiet (3-4)			

bedragen x € 1.000

3.6 Verbonden partijen

De GGD heeft deze verbonden partijen:

- Coöperatie Toegang Tilburg U.A., voor een integrale aanpak in de gemeente Tilburg, om de inwoners te ondersteunen bij een optimale zelfredzaamheid en participatie.
- de Coöperatie Koo U.A. voor een sterke ingang voor de inwoners en professionals in 's-Hertogenbosch naar de ondersteuning in het sociaal domein.

Een toelichting op het financiële belang, het bestuur en de risico's staat in de jaarstukken 2022.

Samenwerkingsverbanden

De GGD werkt lokaal, regionaal en landelijk veel samen, bijvoorbeeld in wijkteams, academische werkplaatsen, bij de infectieziektebestrijding en bij de forensische geneeskunde.
Samenwerken draagt ook bij aan een efficiënte bedrijfsvoering. Dat doen we onder andere met de GGD West-Brabant: we gebruiken elkaars capaciteiten en werkwijzen en trekken samen op bij grote investeringen. Hieronder staan de belangrijkste samenwerkingsverbanden.

Hét Servicecentrum
Hét Servicecentrum (HSC) ondersteunt de GGD bij de financiële administratie, salarisadministratie, inkoop en ICT. HSC is een samenwerking tussen GGD'en en de Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord, waarbij 46,6% van de kosten voor de GGD Hart voor Brabant is. We verwerken de exploitatie van HSC in onze jaarrekening. De samenwerking in het HSC benutten we tevens om nog meer gebruik te maken van elkaars expertises en zo krachten te bundelen bij de gemeenschappelijke ontwikkelingen, diensten en uitdagingen.

GHOR Brabant-Noord
De GHOR Brabant-Noord is juridisch onderdeel van de GGD en daarom onderdeel van deze begroting. De GGD en de Veiligheidsregio Brabant-Noord sloten een overeenkomst Kosten voor gemene rekening, met daarin de verdeling van kosten en risico's tussen de deelnemers. Hierdoor is er geen btw-heffing. Van de totale kosten is 5,1% voor de GGD.

Team GMV (Gezondheid, milieu en veiligheid)
De GGD'en in Noord-Brabant bundelen in dit team de medische milieukunde. Ze verdelen de kosten op basis van het aantal inwoners. De GGD West-Brabant is penvoerder en verwerkt de exploitatie volledig in zijn jaarrekening.

Regionaal Expertise Centrum tuberculose
Dit expertisecentrum heeft zijn basis onder andere in het *Nationaal Plan Tuberculosebestrijding 2016-2020*. De zes GGD'en in Zuid Nederland werken hier samen; de GGD Hart voor Brabant is penvoerder.

3.7 Lokale heffingen en grondbeleid

Dit zijn verplichte paragrafen, maar niet van toepassing voor de GGD.

4. Het overzicht van baten en lasten

Hart voor Brabant

4.1 Uitgangspunten

We baseren de ramingen voor 2024 op de volgende uitgangspunten:

- de gemeentelijke bijdragen op basis van de cijfers in bijlagen 1 en 2;
- indexeringen voor prijzen en lonen volgens de index van de gemeente Tilburg;
- actualiseren van de baten en lasten voor autonome ontwikkelingen;
- onze opdracht in de beheersing en bestrijding van het coronavirus loopt af per 1 juli 2023, daarom hielden we daar in deze begroting geen rekening mee.

Bij kostenoverschrijdingen informeert de directeur het dagelijks bestuur via de bestuursrapportage. Daarnaast informeren we het algemeen bestuur bij belangrijke afwijkingen.

4.2 Overzicht van baten en lasten

Er is één programma (Publieke gezondheid), op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), waarop we alle baten en lasten begroten. We ramen geen bedrag voor onvoorziene baten en lasten.

	Rekening 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma Publieke gezondheid - regulier	60.548	47.507	13.041	67.786	47.419	20.367	75.065	52.229	22.836
Overhead	7.928	21.342	-13.414	4.875	26.179	-21.304	4.708	28.045	-23.336
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal Programma Publieke gezondheid - regulier	**68.476**	**68.849**	**-373**	**72.661**	**73.598**	**-937**	**79.773**	**80.274**	**-501**
Programma Corona	57.935	57.935	0	20.000	20.000	0	0	0	0
Programma Publieke gezondheid	**126.411**	**126.784**	**-373**	**92.661**	**93.598**	**-937**	**79.773**	**80.274**	**-501**
Toevoeging/onttrekking aan reserves: Programma Publieke gezondheid	794	372	422	5.118	4.181	937	501	0	501
Gerealiseerd resultaat	**127.205**	**127.156**	**49**	**97.779**	**97.779**	**0**	**80.274**	**80.274**	**0**

bedragen x € 1.000

4.3 Baten

De belangrijkste verschillen tussen de begrotingen 2024 en 2023:

- hogere baten basispakket[11] door hogere gemeentelijke bijdrage door de indexering (+8,05%) en door de actualisering basispakket, dit wordt deels teniet gedaan door lagere baten basispakket doordat de baten voor de inhaalcampagnes HPV wegvallen omdat die een tijdelijk karakter hadden;
- lagere baten uit plustaken gemeenten doordat een deel door de actualisering van het basispakket verschuift naar het basispakket, deels teniet gedaan door hogere baten door de indexering van de tarieven;
- hogere baten plustaken en overige baten derden als gevolg van indexatie en autonome ontwikkelingen.

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Basispakket	41.462	44.103	50.864
Plustaken gemeenten	10.140	11.995	11.013
Plustaken en overige baten derden	16.833	16.563	17.896
Vrijval voorzieningen	41	0	0
Resultaat	**68.476**	**72.661**	**79.773**

bedragen x € 1.000

11 Het basispakket is in dit overzicht: de gemeentelijke bijdrage, het geld voor de rijksregeling *Algemene seksuele gezondheid/PrEP en onderdelen van het rijksvaccinatieprogramma waarvan de financiering niet via het Gemeentefonds lopen (bijv. inhaalcampagne HPV of maternale kinkhoestvaccinaties).*

4.4 Lasten

De belangrijkste verschillen tussen de begrotingen 2024 en 2023:

- hogere personeelskosten, met name gedreven door het indexeren van de salariskosten;
- hogere overige bedrijfskosten voornamelijk als gevolg van inflatie en daarmee samenhangende stijgende inkoopprijzen.

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Personeelskosten	47.475	49.638	54.313
Overige personeelskosten	2.413	2.411	2.605
Kapitaalslasten	1.283	1.637	1.769
Huisvestingskosten	3.698	4.033	4.357
Overige bedrijfskosten	13.359	15.880	17.230
Dotatie voorzieningen	621	0	0
Resultaat	**68.849**	**73.599**	**80.274**

bedragen x € 1.000

4.5 Investeringskredieten

De investeringen in 2023 zijn zowel vervangingsinvesteringen als investeringen voor de laatste regionale vestiging in Uden, de investeringen in 2024 zijn alleen vervangingsinvesteringen.

	Investerings-kredieten per 1 januari 2023	Verwachte krediet-aanvraag 2023	Verwachte investeringen 2023	Verwachte investeringen 2024	Verwachte stand investerings-krediet eind 2024
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	1.297	1.000	-1.036	0	1.261
Inventarissen	653	500	-454	-46	653
Automatiseringsapparatuur	1.079	500	-736	-159	684
Bedrijfsauto's	154	0	0	0	154
Medische inventaris	1.460	1.000	-1.024	-87	1.349
Overige materiële vaste activa	351	0	-63	0	288
Totaal	4.994	3.000	-3.313	-292	4.389

bedragen x € 1.000

4.6 Reserves

Het verloop van de reserves staat in dit overzicht:

Ontwikkeling reserves 2020-2024

	"Raming per 31-12-2023"	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Resultaat vorig boekjaar	"Raming per 31-12-2024"
Algemene reserve	2.193	0	0	0	2.193
Bestemmingsreserves:					
- Reserve huisvestingsvisie	0	0	0	0	0
- Reserve dekking kapitaallasten	3.504	0	-501	0	3.003
- Reserve innovatieve projecten	120	0	0	0	120
- Reserve vernieuwing bedrijfsprocessen	0	0	0	0	0
Totaal	**5.817**	**0**	**-501**	**0**	**5.316**

bedragen x € 1.000

Ontwikkeling reserves 2020-2024

De omvang van de algemene reserve is vrij constant. De bestemmingsreserves dalen omdat we die inzetten voor hun doelen.
De reserve huisvestingsvisie wikkelen we in 2023 af nadat de regionale vestiging in Uden is gerealiseerd. Het saldo van die reserve gaat naar een nieuwe bestemmingsreserve: de reserve dekking kapitaallasten. Deze reserve zetten we in om een bijdrage te leveren aan de besparing op de huisvestingskosten.
De reserve vernieuwing bedrijfsprocessen zetten we naar verwachting in 2023 volledig in voor het doel, waardoor in 2024 geen saldo meer resteert.
Het bestedingsplan voor de reserve innovatieve projecten komt terug bij het voorstel aan het algemeen bestuur voor de innovatieve projecten 2024.

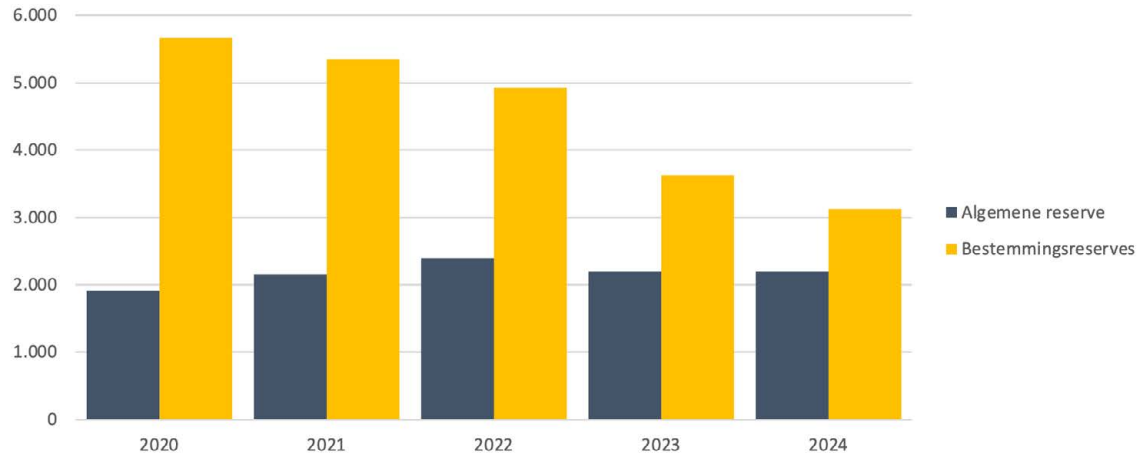

bedragen x € 1.000

4.7 Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen staat in dit overzicht:

	"Raming per 31-12-2023"	Toevoeging 2024	"Vrijval 2024"	Aanwending 2024	"Raming per 31-12-2024"
Mobiliteitsvoorziening personeel	0	0	0	0	0
Voorziening verlofsparen	416	139	0	42	596
Totaal	**416**	**139**	**0**	**42**	**596**

bedragen x € 1.000

We verwachten dat we alle lopende van-werk-naar-werk trajecten in 2023 succesvol afronden.

4.8 Meerjarenraming 2024-2027

Voor de meerjarenraming hanteren we deze uitgangspunten:

- constant prijsniveau: geen indexering van baten en lasten tussen 2024 en 2027;
- 10 jaar gelijkblijvende vrijval uit de nieuwe reserve dekking kapitaallasten;
- geen verlenging van de beleidsagenda versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid 2023-2024 waardoor de begroting na 2024 € 1,2 miljoen naar beneden gaat. Over structurele investeringen vanaf 2025 moet het ministerie van VWS nog besluiten;
- geen incidentele baten en lasten.

Op dit moment kennen we geen andere feiten die leiden tot het aanpassen van de ramingen.

Programma Publieke gezondheid	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten	79.773	79.773	79.773	79.773
Lasten	-80.274	-80.274	-80.274	-80.274
Saldo van baten en lasten	-501	-501	-501	-501
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	501	501	501	501
Toevoeging/onttrekking reserves	501	501	501	501
Gerealiseerd resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**

bedragen x € 1.000

De balans van de meerjarenraming staat in bijlage 3.

Bijlagen

Hart voor Brabant

Bijlage 1: Gemeentelijke bijdrage 2024

	Aantal inwoners	Gemeentelijke bijdrage basispakket 2024
Bernheze	32.262	€ 1.373.950
Boekel	11.162	€ 475.359
Boxtel	33.761	€ 1.437.788
Dongen	27.207	€ 1.158.671
Gilze en Rijen	26.829	€ 1.142.573
Goirle	24.175	€ 1.029.547
's-Hertogenbosch	158.796	€ 6.762.684
Heusden	45.825	€ 1.951.560
Hilvarenbeek	15.953	€ 679.394
Land van Cuijk	91.447	€ 3.894.476
Loon op Zand	23.795	€ 1.013.363
Maashorst	58.936	€ 2.509.922
Meierijstad	83.710	€ 3.564.978
Oisterwijk	32.944	€ 1.402.994
Oss	94.457	€ 4.022.663
Sint-Michielsgestel	30.131	€ 1.283.196
Tilburg	227.701	€ 9.697.158
Vught	32.115	€ 1.367.689
Waalwijk	49.945	€ 2.127.020
Totaal	**1.101.151**	**€ 46.894.987**

Het aantal inwoners baseren we op de CBS-cijfers van 1 januari 2023.

Bijlage 2: Nominale ontwikkelingen

We indexeren de gemeentelijke bijdrage volgens het systeem dat ook de gemeente Tilburg gebruikt, zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling van de GGD. Dit is een systeem met een index voor lonen en prijzen, met elk jaar een correctie op basis van de werkelijke cijfers over de twee vorige jaren.
De nominale uitgangspunten voor 2024 baseert de gemeente Tilburg op het principeakkoord Cao Gemeenten 2023 en op de meest recente raming van het CPB (CEP 2023 van 9 maart 2023).
De index in deze begroting is van na de kadernota en wijkt daarom af: 8,05% (was 6,66%).
Als de indexcijfers na het vaststellen van de begroting nog veranderen, blijft de gemeentelijke bijdrage gelijk. Een eventueel begrotingstekort vangen we dan op via de algemene reserve.

	2022	2023	2024	Totaal
Prijzen				
Begroting 2023	3,40%	3,00%		
Begroting 2024	6,12%	4,54%	4,22%	
Totaal	**2,72%**	**1,54%**	**4,22%**	**8,48%**
Lonen				
Begroting 2023	1,50%	3,00%		
Begroting 2024	2,10%	6,05%	4,22%	
Totaal	**0,60%**	**3,05%**	**4,22%**	**7,87%**
Correctie prijsontwikkeling 2022 en 2023			4,26%	
Correctie loonontwikkeling 2022 en 2023			3,65%	
Gewogen correctie nominale ontwikkeling 2022/2023			3,83%	
Gewogen correctie nominale ontwikkeling 2024			4,22%	
Totaal index gemeentelijke bijdrage 2024			**8,05%**	**8,05%**
Loon-/prijsverhouding				
Lasten begroting 2023 (x € 1.000)		70.302		
Personele lasten		49.020		69,73%
Materiele lasten		21.282		30,27%

Bijlage 3: Balans meerjarenraming 2024-2027

Geraamde balans	Rekening per 31-12-2022	per 31-12-2023	per 31-12-2024	per 31-12-2025	per 31-12-2026	per 31-12-2027
Activa						
Vaste activa	11.868	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000
Voorraden	82	82	82	82	82	82
Uiteenzetting met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	13.736	5.883	5.382	4.882	4.381	3.881
Liquide middelen	145	145	145	145	145	145
Overlopende activa	1.613	1.613	1.613	1.613	1.613	1.613
Totaal activa	**27.444**	**20.723**	**20.222**	**19.722**	**19.221**	**18.721**
Passiva						
Eigen vermogen	7.376	5.316	4.816	4.315	3.815	3.314
Voorzieningen	727	596	596	596	596	596
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0	0	0	0	0
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	14.530	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Overlopende passiva	4.811	4.811	4.811	4.811	4.811	4.811
Totaal passiva	**27.444**	**20.723**	**20.222**	**19.722**	**19.221**	**18.721**

bedragen x € 1.000

Bijlage 4: Taakvelden

In dit overzicht staan de baten en lasten van de verschillende taakvelden zoals bedoeld in het BBV. Dit overzicht is nodig voor het berekenen van de overhead: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

	Begroting 2024		
	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur		118	-118
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	118	64	53
0.4 Overhead	4.708	28.045	-23.336
0.10 Mutaties reserves	501	0	501
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0
0 Bestuur en ondersteuning	5.327	28.227	-22.900
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.438	2.284	155
1.2 Openbare orde en veiligheid	526	377	149
1 Veiligheid	2.965	2.661	304
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.382	2.382	0
6 Sociaal domein	2.382	2.382	0
7.1 Volksgezondheid	69.600	47.004	22.596
7 Volksgezondheid en milieu	69.600	47.004	22.596
Totaal	80.274	80.274	0

bedragen x € 1.000

Bijlage 5: EMU-Saldo

De GGD mag alleen geld beleggen in waardepapieren met weinig risico, bij instellingen die voldoen aan strenge eisen. We moeten de risico's beperken en dat gebeurt onder andere door:

- een limiet voor het kasgeld, zodat er niet te veel kortlopende leningen zijn;
- een norm voor de rente, zodat er een spreiding is in de vervaldata van de leningen en daarmee in wisselingen van rentepercentages.

In dit overzicht staan de bedragen en percentages die hierover duidelijkheid geven.

	Omschrijving	2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
+1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-373	-937	-501	-501	-501	-501
+2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.283	1.637	1.769	1.769	1.769	1.769
+3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	621	0	0	0	0	0
-4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	2.485	3.313	292	292	292	292
+5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0	0
+6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op de exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0	0
-7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijpmaken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0	0	0	0
+8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op de exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0	0
-9	Lasten op de balanspost voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	727	727	0	0	0	0
-10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovengenoemde posten	0	0	0	0	0	0
+11	Verkoop van effecten:						
	a. Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
	b. Zo ja, wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	0	0	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	**-1.681**	**-3.340**	**977**	**977**	**977**	**977**

bedragen x € 1.000